

Følgeskrivelse til budget 2027

28. april 2026

Side 1 af 8

I forbindelse med fremsendelsen af Børn og Unges budgetforslag for 2027-2030 er der følgende opmærksomhedspunkter, der uddybes nedenfor:

- Minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet
- Skoleområdet
- Udvidelse af Kaløvigskolen
- Skolefravær – Tabt arbejdsfortjeneste
- Mentorordning i UngiAarhus
- Udfordringer med tiltrækning og tilknytning af uddannet personale
- Driftsbudgetter til køkkener til skolemadsordninger
- Implementering af Børn og Unges Klimahandleplan 2026-2030
- Pulje til placering af special- og modtagelsesklasser
- Modernisering af faglokaler
- Børn og Unges forslag til udmøntningen fra anlægsbufferen
- Kapacitetsudfordringer på Langagerskolen
- Nye fysiske rammer til socialtandplejen
- Frisættelse
- Budgettering af serviceudgifter i 2027

Børn og Unge

Administration og Rådgivning
Aarhus Kommune

Sekretariat-Rådhuset

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 85 90 31

Sag: EMN-2025-013285
Dokumentnummer:
15810677

Sagsbehandler:
Birgit Møller,
Anders Hovmark og
Henrik Larsen

Minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet

Under overskriften "Bedre og billigere dagtilbud" afsætter finansloven midler til, at kommunerne kan give dagtilbuddene et budgetløft og samtidig sparer forældrene penge på betalingen for en plads i dagtilbud eller i dagpleje.

Finansloven udmøntes i to tempi, hvor finanslovsmidlerne udmøntes til kommunerne i 2026 og frem, mens der indføres et nyt maksimum for forældrebetalingen i dagtilbud og dagpleje i 2027, hvor opgørelsesmetoden af minimumsnormeringer også ændres.

Opgørelsesmetoden til kommunernes overholdelse af loven om minimumsnormeringer ændres fra 1. januar 2027, så de pædagogiske lederes arbejdstid ikke tæller med i normeringen. På baggrund af normeringerne i 2024 på henholdsvis 2,9 og 5,8 børn pr. voksen i gennemsnit på tværs af dagtilbuddene, betyder ændringen af opgørelsesmetoden, at Aarhus Kommune forventeligt ikke kan overholde loven om minimumsnormeringer i 2027 selvom finansloven for 2026 tilfører området midler. De tilførte midler er ikke tilstrækkelige til at finansiere den lavere forældrebetaling i 2027 og samtidig sikre nok medarbejdere til at overholde loven om minimumsnormeringer. Det anslås, at dagtilbudsområdet skal tilføres 45-90 mio. kr. i 2027 for at kunne overholde loven om minimumsnormeringer. Med 45 mio. kr. er der en buffer i forhold til at loven kan overholdes, idet beregningen viser at loven rent matematisk kan overholdes ved 25 mio. kr., mens der er behov for 90 mio. kr. til at fastholde normeringerne jf. normeringsopgørelsen på samme niveau som i 2024.

28. april 2026
Side 2 af 8

Samtidig er det vigtigt, at der er god kvalitet i dagtilbuddene, her er normeringerne og nærværende faglig ledelse væsentlige faktorer. Ofte prioriteres andre opgaver af mere driftsmæssig og administrativ karakter. Dette kan imødegås ved at sikre, at de pædagogiske ledere kan prioritere den direkte faglige ledelse af pædagogiske processer i praksis med afsæt i erfaringerne fra "Dagtilbud for alle".

Skoleområdet

Langt de fleste børn i skolerne i Aarhus Kommune trives og klarer sig godt fagligt. Samtidig er der en stigende andel af børn med behov for et specialpædagogisk tilbud, hvilket har medført strukturelle økonomiske udfordringer på skoleområdet. Mange skoler har derfor haft vanskeligt ved at få budgetterne til betaling for specialklasseundervisning til at slå til. Der har derfor været anvendt midler tiltænkt den almene undervisning og lokale støtteindsatser til at betale for mere vidtgående specialpædagogiske tilbud. Det skaber en negativ spiral, som er med at skabe mere mistrivsel og udhule økonomien yderligere.

Ved budgetforligene for budget 2025 og 2026 er der tilført budgetter til betalingsbudgettet. Det betyder at mankoen på betalingsbudgettet er nedbragt. Et generelt løft af skoleområdet vil gøre denne manko mere håndterbar for skolerne.

I konstitueringsaftalen for byrådsperioden 2026 – 2029 er det aftalt, at der indføres ordninger med to fagprofessionelle i al undervisning i indskolingen. En forøgelse af ordninger med to fagprofessionelle vil være et markant løft af den aarhusianske folkeskole. Merudgiften ved ordninger med to fagprofessionelle i indskolingen vurderes at udgøre mellem 229 og 304 mio. kr. årligt.

Udvidelse af Kaløvigskolen

I anlægsaftalen, som byrådets partier indgik i juni 2025, var der enighed om, at der er behov for flere pladser til Kaløvigskolens målgruppe. Forligspartierne besluttede, at der skal oprettes et tilsvarende skoletilbud som Kaløvigskolen på Elev Skole, når eleverne fra Elev Skole flytter til Ravnbakkeskolen til skoleåret 2026/27 samt at tilbuddet skal udvides til også at dække 7.-9. klassetrin. I budgetforlig 2026-29 blev der afsat midler til indfrielse af indtægtskrav og klargøring af Elev Skole til undervisning af Kaløvigskolens målgruppe, samt til bygningsdrift og ledelse af den nye afdeling. Børn og Unge blev i samme forbindelse anmodet om at undersøge, den mest hensigtsmæssige organisering af sådanne tilbud på længere sigt.

Det er Børn og Unges vurdering, at elevgruppen på Kaløvig/Elev Skole vil profitere af et heldagstilbud. Dette begrundes med, at eleverne vil modtage mere undervisning, men som i højere grad kan tilrettelægges efter den enkeltes behov og interesser samtidig med, at børnene vil være i

voksenkontakt og strukturerede rammer en større del af dagen. Såfremt skolen skal være et heldagstilbud, skal byrådet beslutte at ansøge Børne- og Undervisningsministeriet om dette.

28. april 2026
Side 3 af 8

Det er samtidig Børn og Unge vurdering, at udvidelsen af Kaløvigskolen kræver en selvstændig skoleledelse i modsætning til i dag, hvor Kaløvigskolen har fælles skoleledelse med Sølystskolen. Dette begrundes med udvidelsen fra 30 til 66 pladser, en fremtidig skole på to matrikler samt udvidelsen med 7.-9.klassetrin.

Merudgiften til en selvstændig skoleledelse udgør 1,8 mio. kr. årligt. I Budget 2026 er der afsat 0,3 mio. kr. årligt til ledelse af afdelingen på Elev Skole, hvilket betyder der mangler en finansiering på 1,5 mio. kr. årligt. Merudgiften ved at drifte Kaløvigskolen, herunder den nye afdeling på Elev Skole som en specialskele med heldagstilbud og fritidstilbud vurderes at udgøre 4,8 mio. kr. årligt. I alt en merudgift på 6,3 mio. kr. årligt.

Skolefravær – Tabt arbejdsfortjeneste

Der har over de seneste år været et forstærket fokus på børn og unge i mistrivsel. Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse har en tidlig, helhedsorienteret tilgang til børn og unge i mistrivsel som følge af Relationel Velfærd, men også som følge af arbejdet i Center for Trivsel og det tværgående trivselsteam.

Der ses et mindre fald i udviklingen i skolefraværet fra 6,8 procent i skoleåret 2023-2024 til 6,7 procent i 2024-2025. Landsgennemsnit var til sammenligning 7,2% i skoleåret 2024/2025.

Der er dog stadigvæk en udfordring med højt skolefravær, nedsat undervisningstid og de afledte konsekvenser heraf, herunder tabt arbejdsfortjeneste. I Aarhus Kommune er merforbruget til tabt arbejdsfortjeneste steget fra 9 mio. kr. i 2021 (efter statsrefusion) til 30 mio. kr. i 2025 (efter statsrefusion). Sammenlignet med øvrige kommuner ligger udgiftsniveauet til tabt arbejdsfortjeneste i Aarhus Kommune dog relativt lavt.

Kommunernes stigende udgifter til tabt arbejdsfortjeneste hænger tæt sammen med en strukturel udvikling, hvor flere børn ikke trives, får en psykiatrisk diagnose, er delvist eller helt fraværende fra skole og visiteres til et specialundervisningstilbud.

Børn og Unge er opmærksomme på denne problemstilling, og der kan være behov for midler til, at der er en ramme for et obligatorisk, tværgående samarbejde mellem socialrådgivere, lærere, pædagoger og andre fagprofessionelle omkring indsatserne til børnene, de unge og familierne. Der kan ligeledes være behov for et løft af budgettet til tabt arbejdsfortjeneste.

Mentorordningen i UngiAarhus

Mentorordningen i UngiAarhus er et gratis tilbud til unge i 6.-10. klasse med et særligt behov for støtte og vejledning for at kunne gennemføre folkeskolens afgangsprøve/10. klasseprøven og blive optaget på en ungdomsuddannelse.

Målet med mentorordningen er at gøre de unge i stand til at få det optimale ud af deres skolegang, fritidsliv og senere ungdomsuddannelse. Der er større efterspørgsel på mentorforløb end der er kapacitet til at tilbyde.

Udfordringer med tiltrækning og tilknytning af uddannet personale

Der er udfordringer i forhold til at tiltrække og tilknytte uddannet personale i dagtilbud. I konstitueringsaftalen fremgår det, at flere pædagogisk uddannede medarbejdere i vuggestuer og børnehaver giver børn bedre omsorg og læring. Det skal prioriteres at have en høj andel af pædagogisk uddannet personale i dagtilbuddene.

Der er gode erfaringer i Børn og Unge med medarbejdere, der uddannes på meritpædagog-, sporskifte- og pædagogisk assistent- (PA) uddannelser. Der er et lavt frafald på uddannelserne, og næsten alle bliver i Børn og Unge efter endt uddannelse. De afsatte ressourcer til uddannelsen til pædagogisk assistent er ved at udløbe. Det vurderes at de nuværende ordninger er et stærkt fundament at bygge videre på, og at der er potentiale for at fastholde aktiviteten. Det kræver dog en tilførsel af minimum 3 mio. kr. årligt, hvis uddannelsesaktiviteten for pædagogiske assistenter skal fastholdes, ligesom der er et potentiale i at afsætte ressourcer til at øge synligheden af uddannelsesmulighederne i dagtilbud samt det gode arbejdsliv i dagtilbud.

I Børn og Unge er der gode erfaringer med indsatsen "Op i Tid", som bidrager til, at der er flere uddannede og kendte medarbejdere ved børnene i hverdagen i dagtilbud. Indsatsen er en del af projektet "En Fremtid med Fuldtid". Der er potentiale i at afsætte ressourcer til at udbrede indsatsen til flere dagtilbud.

Ændringer i finansloven vedrørende minimumsnormeringer forøger rekrutteringsudfordringerne på pædagogområdet.

Driftsbudgetter til køkkener til skolemadsordninger

Et sundt og nærende måltid er en af grundstenene for læring og trivsel, fordi et nærende måltid giver energi til at lære og hjælper børnene til at få det meste ud af deres liv i skolen, i klubben, i fritiden, med familien og sammen med deres venner. Ligesom vi ved, at mad- og måltidsvaner grundlægges i barndommen.

Der er i investeringsplanen afsat anlægsmidler til udbygning af køkkener, men der er ikke afsat driftsbudget til driften af køkkenerne, og skolerne har ikke mulighed for at finansiere driften af køkkenerne inden for de nuværende

28. april 2026

Side 4 af 8

budgetter. Der er afsat en pulje på finansloven til forsøgsordninger, og Byrådet afsatte i sidste budget en midlertidig pulje på 8 mio. kr. til madordninger i skolerne. Behovet for driftsmidler til madordninger er fortsat aktuelt uanset den statslige forsøgsordning og den midlertidige pulje i Aarhus Kommune.

28. april 2026
Side 5 af 8

Implementering af Børn og Unges Klimahandleplan 2026-2030

I Aarhus Kommunes Klimaplan 2025-2030 er målsætningen at halvere de forbrugsbaserede udledninger med 50 % inden 2035. Magistratsafdelingerne har derfor fået konkrete reduktionsmål, som skal realiseres gennem egne klimahandleplaner.

Fremdriften i arbejdet i Børn og Unge frem til nu er skabt gennem prioriterede midler til og med 2026. Det er disse investeringer, der har muliggjort de første erfaringer, indsatser og resultater.

Der er imidlertid ikke afsat midler til den videre implementering, som aktuelt skal løftes inden for eksisterende budgetter. En væsentlig del af målopfyldelsen forudsætter både kulturforandringer og strukturel understøttelse i form af nye indkøbsaftaler, løsninger og rammer.

Samtidig er der behov for målrettet vejledning og klimafaglig rådgivning, så dagtilbud, skoler og klubber får de nødvendige kompetencer til at ændre praksis.

Opgaven kræver medarbejderressourcer samt midler til kompetenceudvikling og pilotprojekter. Hvis reduktionsmålene skal realiseres, forudsætter det en fortsat politisk prioritering. Uden denne investering er der væsentlig risiko for, at målene ikke realiseres i praksis.

Pulje til placering af special- og modtagelsesklasser

Ledig kapacitet på skolerne er i dag det primære kriterium, når der skal placeres special- og modtagelsesklasser. For at bevare og understøtte udviklingen af bæredygtige folkeskoler med en balanceret elevsammensætning, er det nødvendigt, at special- og modtagelsesklasser i fremtiden placeres med hensyntagen til en balanceret elevsammensætning.

Med vedtagelsen af budgettet for 2026 besluttede byrådet, at der til budget 2027 skal gennemføres en analyse af placering af special- og modtagelsesklasser. Analysen er under udarbejdelse og resultaterne forventes at kunne præsenteres til budget 2027.

Da der vurderes at være betydelige strukturelle og kapacitetsmæssige ubekendte faktorer forbundet med friholdelse af specifikke skoler, samt den gradvise implementering af PLUSklasser, er det vanskeligt at lave præcise beregninger af kapacitets- og udbygningsbehovet.

28. april 2026
Side 6 af 8

Der er samtidig risiko for, at der – særligt på skoler med begrænset overskuds-kapacitet – opstår et akut behov for enten midlertidige eller permanente kapacitetsudvidelser.

Det foreslås derfor, at der afsættes en særskilt pulje til udbygning og kapacitetsjusteringer for special-, modtagelses- og PLUSklasser, som kan disponeres fleksibelt i takt med, at behovene opstår. Børn og Unge har fremsendt det som et forslag til anlægsbufferen, men der forventes et større behov, end der kan håndteres inden for anlægsbufferen.

Modernisering af faglokaler

På tværs af folkeskolerne i Aarhus Kommune er der efterhånden en del ældre faglokaler, som trænger til modernisering, for at kunne leve op til de nuværende krav til både sikkerhed, akustik, ventilation mm. Modernisering er ikke alene et spørgsmål om et pædagogisk anliggende, men handler også om at skabe et trygt og sikkert læringsmiljø for både elever og personale.

I den politiske aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram fra foråret 2024 er der afsat i alt 2,6 mia. kr. i 2025-2027 til investering i bedre faglokaler

Med indgåelsen af anlægsaftalen "Et aktivt og grønt Aarhus for alle" er forligspartierne enige om at de i alt 108 mio. kr., der forventes udmøntet til Aarhus Kommune i 2026 og 2027 fra Folkeskolens Kvalitetsprogram, skal øremærkes modernisering af faglokaler. Forligspartierne anmodede samtidig Børn og Unge og Teknik og Miljø om at kortlægge behovet for modernisering af faglokalerne på de aarhusianske folkeskoler.

Kortlægningen er undervejs. Indikationer fra Aarhus Ejendomme tyder dog på, at der er behov for flere anlægsmidler til formålet, hvis alle de faglokaler der har et moderniseringsbehov skal moderniseres. Der er derfor behov for at få tilført yderligere anlægsmidler til modernisering af faglokaler. Børn og Unge har også beskrevet det som en forslag til anlægsbufferen.

Børn og Unges forslag til udmøntningen fra anlægsbufferen

Børn og Unge har fremsendt flere forslag til udmøntningen af anlægsbufferen for 2029 og 2030. De afsatte midler i anlægsbufferen forventes ikke at række til alle Børn og Unges forslag.

Dette understreger en strukturel uoverensstemmelse mellem de aktuelle anlægsbehov og de midler, der er afsat. For de forslag, der ikke kan realiseres inden for anlægsbufferen, er der et betydeligt behov for at få tilført yderligere anlægsmidler. Det drejer sig i særdeleshed om følgende, ud over de to ovenfor nævnte om midler til placering af special- og modtagelsesklasser samt modernisering af faglokaler:

1. Indeklima, modernisering, toiletter og arbejdsmiljø
2. Fysiske rammer i dagtilbud, skoler og fritidstilbud, der understøtter arbejdet med bredere børnefællesskaber
3. Pulje til udbygning af klubfaciliteter

28. april 2026
Side 7 af 8

Aarhus Kommune oplever et voksende børnetal i dagtilbuddene samt flere elever i skoler og klubber. De nuværende fysiske rammer er flere steder pressede og ikke længere tidssvarende. Dette kan have betydning for børnenes trivsel, læring og udvikling samt for medarbejdernes arbejdsmiljø og mulighed for at løse kerneopgaven.

Udskydes nødvendige moderniseringer og kapacitetsudvidelser, risikerer kommunen både forringede fysiske forhold og ikke at kunne levere de lovbestemte ydelser. Der er derfor behov for, at der afsættes yderligere anlægsmidler til Børn og Unge de kommende budgetår.

Langagerskolen

I de seneste år har der været et stort kapacitetspres på specialskoleområdet. I Budget 2025 blev der givet bevilling til at udbygge Langagerskolen med en ny afdeling på den tidligere Kolt Skole. Frem mod 2030 udvides kapaciteten med 180 pladser på skolen. Til sommer vil alle pladser på Langagerskolen og i de midlertidige lokaler på Kolt Skole være ibrugtaget.

Da det blev besluttet at om- og udbygge Kolt Skole til Langagerskolens målgruppe blev der givet finansiering til at udvide kapaciteten til det forventede behov i 2029. Byggeriet vil dog først stå færdigt til skoleåret 2030/31. Dermed er der risiko for, at der allerede vil være kapacitetsunderskud inden byggeriet er færdigt.

Der kan altså blive behov for at der findes midlertidige og langsigtete løsninger, for at sikre, at børn der er i målgruppen for et tilbud på Langagerskolen, også kan visiteres hertil.

Nye fysiske rammer til Socialtandplejen

I forbindelse med Budget 2025 anmodede byrådet MBU, MSB og MTM om at undersøge muligheden for at samlokalisere Socialtandplejen og stofindtagelsesrummet i et nyt sundhedshus på Sydhavnen. Projektets arbejdsgruppe har konkluderet, at en samlokalisering er mulig og fagligt hensigtsmæssig, idet der er væsentlige synergier mellem de to tilbud, som vil styrke dem begge i at udføre deres primære opgaver. Sundhedshuset var oprindeligt planlagt færdigt i september 2029. Der er opstået en forsinkelse i anlægsprojektet, som resultat af manglende finansiering til stofindtagelsesrummet. Socialtandplejen forventer at kunne blive på den nuværende lokation frem til medio 2030. Socialtandplejens lokaler er dog i så dårlig stand, at det af hensyn til arbejdsmiljøet kræver en mindre istandsættelse og opgradering af tandplejeklinikkens nuværende forhold.

28. april 2026
Side 8 af 8

Frisættelse i forhold til rengøring, teknisk service og administrative funktioner

I forbindelse med afholdelse af fælles udbud for rengøring i Aarhus Kommune, samling af administrative opgaver i Administrative Fællesskaber og samling af tekniske serviceopgaver i Aarhus Ejendomme er der gennemført besparelser som følge af effektiviseringer af opgaveløsningen.

Hvis der igangsættes frisættelsesforsøg for dagtilbud og skoler i forhold til teknisk service, rengøring og administrative funktioner vil der være færre midler, som vil kunne tilbageføres til dagtilbud og skoler, som ønsker frisættelse fra disse opgaver, end da de selv varetog opgaverne. Alternativt vil der skulle tilføres flere midler. Der kan endvidere være afledte konsekvenser i form af merudgifter til administrationen af enhederne og opgaveområderne og afledte konsekvenser i forhold til fremtidige effektiviseringspotentialer på de tre områder.

Budgettering af serviceudgifter i 2027

Børn og Unge budgetterer samlet set ikke med forbrug af opsparing i 2027. Børn og Unges opsparing forventes øget i 2026 med et opsparingsmål på ca. 70. mio. kr. Budgettering af serviceudgifter på det ikke-decentraliserede område er forklaret i forudsætningsskemaer for budgettet på sektor 5.52.

Med venlig hilsen

Thomas Medom

/

Tanja Nyborg